

KOROŠEČ

Uredništvo in upravništvo v Velikovcu.

List izhaja vsako sredo na štiri in vsako soboto na dveh straneh.

Naročnina znaša: celoletno 12 K, polletno 6 K, četrtletno 3 K.

Velikovec, 24. septembra 1919.

Cene inseratom: enostopna petitvrsta ali nje prostor 40 vinarjev. Uradni razglasi po 2 K. Pri naročilu nad 10 objav popust.

Uspehi potovanja predsednika deželne vlade g. dr. Brejca po Koroškem.

Predsednik deželne vlade v Ljubljani g. dr. Brejc je pretekle dni potoval po naših krajih. Zbrano ljudstvo ga je povsod navdušeno pozdravljalo. Gospod predsednik se je prijazno razgovarjal z ljudmi ter jih izpraševal, česa potrebujejo, kaj da želijo itd. Poudarjal je, da v Jugoslaviji ne bo nobenih rekvizicij, da torej pri nas kmetom ne bo treba oddajati poljskih pridelkov in živine. Ko so mu kmetje povedali, da bi radi zamenjali avstrijski denar, je takoj telegrafiral v Ljubljano, naj pošljejo potrebni denar. In res se je to takoj zgodilo. V Velikovcu že prav pridno zamenjavajo nemški denar. Seveda se pozneje to ne bo več zgodilo. Zato še enkrat opozarjamo naše ljudstvo: Bojte se nemškega denarja kakor smrtne greha! Gospod predsednik je tudi povedal, da se bodo veleposestva v Jugoslaviji na vsak način razdelila. Posebno veselo je bilo ljudstvo v Vobrah, ko je g. predsednik obljubil, da bo država povrnila ljudem tisočake, ki jih je bil bivši občinski tajnik Vovk spravil v svoj žep in pobegnul v Avstrijo. O povrnitvi vojne škode govorimo na drugem mestu.

Širite povsod „Korošca“!

Resnica o Avstriji.

„Kärnt. Tagblatt“ od 2. t. m. piše, da se v Avstriji ne smejo odpraviti nakaznice ali karte za kruh, moko in druga živila. Naša vlada je te karte že davno odpravila, avstrijska vlada jih pa ne sme, če noče, da bi ubožni ljudje pomrli od lakote. Pa če prav je ves živež v Avstriji na karte, je vse eno tako drag, da si ga ubožnejši ljudje ne morejo kupovati. Zato ga kupuje država in ga prodaja ljudstvu bolj po ceni. Avstrija mora doplačevati sedaj za živež mesečno 450 milijonov kron. Ako pojde tako dalje, bo treba zvišati svoto na 900 milijonov kron. Ker so pa plače vedno višje, so cene pridelkov vedno večje, kar znižuje vrednost krone. In ako pojde tako dalje, bo vrednost nem. krone od 11 vin. padla na 5 vinarjev. Zoper to je samo ena pomoč: tovarne naj delajo noč in dan, da pridelajo čim več blaga, katerega se proda tujim državam. Da pa dobimo za to potrebni material, brez katerega ne moremo delati, moramo imeti kredit. Tega pa smo že zgubili. Da si ga spet pridobimo, moramo prodati ves lišp (puc, prstane, uhane, vse zlato in srebro), umetnine, nadalje vse premoženje, ki ga ima naša država (rudokope, vodno silo itd.) in tuje vrednostne papirje. Če se avstrijska vlada ne bo odločila za to pot, smo izgubljeni in bomo pomrli od glada.

Vse trpi danes radi pomanjkanja premoga (kolna). Strašno pa je, če se pomisli, kaj bo po zimi. Ni dežele v

Evropi, kjer bi bila taka stiska in revščina, kakor pri nas. Avstrija je uboga dežela, ki je navezana na surovine in živila iz drugih držav (iz Jugoslavije, Francije, Anglije, Rusije). Surovine in živila mora plačevati le z izdelki svoje pridnosti. Ako vpeljemo osemurni delavnik, kakor je že vpeljan v Jugoslaviji, bodo izdelki manjši in cene višje. To je naš gotov pogin!

Tako piše nemški koroški list „K. Tagblatt“. Prav hvaležni smo nemškim koroškim listom, da tako odkritosrčno pišejo o nesrečni Avstriji in namesto nas svarijo naše zaslepljence pred Avstrijo.

Pomanjkanje premoga v Avstriji.

Kakor smo že poročali, je v Avstriji tako pomanjkanje premoga, da so morali opustiti vse brzovlake in veliko drugih vlakov. „Klagenfurter Zeitung“ pa poroča, da bodo Čehi dali Avstriji nekaj premoga. Ker pa nima avstrijski denar skoraj nobene vrednosti več, bo morala Avstrija plačati premog z drugim blagom. Drugi nemški listi pa pišejo, da tudi to ne bo pomagalo dosti in da bo vozilo samo par brzovlakov ter da bodo morali opustiti skoraj vse osebne in tovarne vlake.

Mi smo v tem oziru veliko na boljšem. Premogovnikov imamo na Štajerskem, Kranjskem, Bosni, Hercegovini, Hrvaškem, v Banatu in Srbiji veliko. Samo v Banatu, Bosni in Srbiji

PODLISTEK.

Korošci — Korošice!

Z vsakim dnem se bliža oni zgodovinski dan, ko boste z glasovnico v roki odločali o svoji državni pripadnosti, ko boste delali severno mejo jugoslovanskega kraljestva. Tisti zgodovinski dan pa vas mora najti pripravljene, da vas ne bodo pozni rodvi preklinjali, nego blagoslavljali. Da pa se boste mogli izreči s prav iskrenim prepričanjem in z neomajno vero v našo sveto pravico, spoznavajte svojo rodno grudo, spoznavajte in prepričajte se, da bo čez nekaj let o vas pisala le še zgodovina, če pridete pod nemški jarem. V treh knjigah, ki se naročujejo pri „Zvezni tiskarni“ v Ljubljani, boste čitali, kako so Nemci

potujčevali Slovence, iz teh knjig boste izpredvideli, da ste neizprošno zapisani narodni smrti, kot so bili vsi nešteti tisoči doslej, nad katerimi je oholi Nemec vihtel svoj valpetski bič.

V brošuri „Jugoslavija in njene meje I del. Koroška“, ki ima priloženo eno najboljših narodnostnih kart, vam izboren poznavalec koroškega vprašanja izčrpno in obširno poda zgodovino Slovencev od prvega početka, ko so l. 568. prvič samostojno nastopili v zgodovini, pa do tedaj, ko nam je nemški meč ugrabil več kot polovico nekdanje naše zemlje. Drugi del govori o današnjem žalostnem stanju Slovencev na Koroškem. Točko za točko obdeluje pisatelj z vso natančnostjo: šolstvo, narodno razmerje, cerkvene razmere, uradništvo — vsaka teh točk je podprta z verodostojno statistiko, ki govori jasno in strašno.

L. 1870. je bilo glasom statistike 297.866 Nemcev in 119.118 Slovencev, a leta 1910. je bilo že 304.315 Nemcev in le še 84.212 Slovencev. Vsaka točka zase je na vsak način podprta z nepobitnimi dokazi: s številkami. Brošura je pisana v poljudnem slogu, razvidno in pregledno, da ima vsakdo, kdor jo vzame v roko, korist od nje.

Istotako ne sme manjkati v nobeni koroški hiši brošura „Gospodstvo polje“. Spisal jo je v angleškem jeziku dr. B. Vošnjak, odlični član jugoslovanskega odbora, prestavil jo je ing. V. Zupanc. Pisatelj je v tej brošurici dokazal vsemu svetu, da imamo Slovenci sveto pravico do koroške zemlje, ker že v srednjem veku je koroški kmet — predstojnik naroda — ustoličeval na vojvodskem prestolu svoje vladarje. Slovenski kmet je bil, ki je zasedel vojvodski prestol in v sloven-

dobimo lahko okrog 1000 vagonov premoga na dan. Treba je samo naše premogovnike popraviti in preurediti ter pomnožiti število delavcev, ki se razumejo na kopanje premoga. V kratkem času pridejo domov naši slovenski delavci, ki delajo danes še v Nemčiji na Westfalskem in na Štajerskem v Leobnu in drugod. Ti delavci so izučeni v kopanju rud in premoga, zato jih rabimo doma, da nam pomagajo še bolj izkoristiti naše premogovnike.

Naša država ima še veliko premoga in rud, ki še niso odkrite. Veliko še neodkritih rud in premoga se nahaja v Srbiji in Bosni. Zato pa so nam potrebni ljudje, ki se na to razumejo. V ta namen bo vlada ustanovila rudarske višje in nižje šole.

Gospodarske novice.

Trgovske ladje se nam vrnejo.

Amerika zahteva, naj Italija vrne vse trgovske ladje, ki jih je bila vzela našim trgovcem.

Avstrija prosi pomoči.

Avstrijski državni kancelar dr. Renner je poročal v Pariz, da se nahaja Avstrija v groznem gospodarskem položaju. Prosil je Francijo pomoči. — Kdo laže: avstrijski prvi minister, ali pa razni hujskači, ki pravijo, da je Avstrija obljubljena dežela, po kateri se cedi med in mleko.

Zopet dobimo sladkor.

Veliki transporti sladkorja za Jugoslavijo, katerega je naša vlada naročila iz Amerike, so dospeli v Dubrovnik in na Reko. Te dni se prične odpošiljanje sladkorja na pokrajinske oblasti, da ga razdele.

Izvoz lesa.

Vse prošnje za dovoljenje izvoza lesa se morajo nasloviti na Šumsko centralo v Belgradu in vložiti pri podružnici Centralne uprave v Ljubljani. V prošnji mora biti natančno naveden naslov pošiljatelja, nakladalna in na-

membrna postaja, naslov prejemnika, množina, vrsta, kakovost in vrednost lesa in zadnja železniška postaja v Jugoslaviji.

Za dva milijona papirnatega drobiža

bo izdala zagrebška mestna občina.

Kaj je s povrnitvijo škode?

Vojni dogodki pretekle pomladi so napravili po naših krajih veliko škodo. Ko je jugoslovanska armada rešila te kraje avstrijskih roparjev, je naša vlada zahtevala, naj Avstrija povrne vso to škodo. Avstrija je to obljubila. Ker pa naši ljudje ne morejo čakati, je predsednik deželne vlade v Ljubljani g. dr. Brejč obljubil, da bo naša vlada povrnila to škodo. — Če bi vlada v Belgradu ne bila trdno prepričana, da ostane vsa Slovenska Koroška naša, bi tega gotovo ne storila!

Cene padajo.

Listi poročajo, da padajo cene kavi, čaju, čokoladi in rozinam. Tudi riž bo cenejši; v kratkem pride namreč v Trst in na Reko veliko riža iz Indije.

Draginjske doklade invalidom.

Za draginjske doklade invalidom je dovolil naš ministrski svet 15 milijonov kron kredita.

Če pišeš v Nemčijo ali Avstrijo,

moraš prilepiti na dopisnico znamko za 30 vinarjev, na pisno znamko za 75 vinarjev.

Rekvizicija drv in lesa v Avstriji.

„Arbeiterwille“ z dne 16. t. m. piše: Avstrijske oblasti so zaukazale, da morajo kmetje vsak mesec naznanjati, koliko imajo drv za kurjavo in drugega lesa. Zakaj? Ker nimajo v Avstriji dosti premoga, bodo morali na Dunaju in v drugih mestih kuriti z drvami. Vsa ta drva bo moral seveda oddajati kmet, in sicer po cenah, ki jih bo določila mestna gospoda. Ko bi bili avstrijski kmetje pametni, bi rekli vladi: „Rekvi-

riraš nam poljske pridelke, živino in drva. Tu imaš naše otroke, rekviriraj še te!“

Gozdarsko šolo dobimo.

Na vseučilišču (univerzi) v Zagrebu se bo še to jesen začela šola za gozdarstvo in rudarstvo. Tudi mi Slovenci dobimo nižjo gozdarsko šolo. Prej smo morali pošiljati svoje sinove na Nemško Štajersko.

Novi bankovci.

Iz Belgrada poročajo: Nadzornik ministrstva za finance odide v spremstvu višjega uradnika Narodne banke v Pariz, da prepeljeta v domovino tretji transport novih državnih bankovcev. Tiskanje bankovcev v Parizu se živahno nadaljuje. Pospešujejo se tudi dela v Zagrebu in Pragi. Do sedaj je natisanih 1,200.000 dinarjev.

Dopisi.

Atna vas pri Vobrah. Večkrat sem že slišala pritožbo, da smo v tem kraju prav zaspani Slovenci. Kdor pravi in trdi to, naj nas pride obiskat. Prepričal se bo, da to ni res. Kako? Tukajšnja mladina kliče vsakemu potniku, ki ga vidi korakati skozi vas, prav glasno nasproti: „Živio Slovenci, živela Jugoslavija!“ Kdo jih je to naučil? Nič drugi kot zavedni očetje in zavedne matere tega kraja. Bog jih živi!

Globasnica. Dne 14. t. m. smo imeli čast pozdraviti v svoji sredi predsednika deželne vlade g. dr. Brejca, g. prelata Kalana in druge, ki so prihiteli med nas, da nas podkrepijo v dobri veri in v zaupanju v našo novo državo Jugoslavijo. Pred župniščem se je zbralo lepo število Globašanov, ki so z župnikom in učiteljstvom na čelu z zanimanjem sledili vsem izvajanjem gosp. predsednika. Poudarjal je posebno gospodarske odnošaje v Jugoslaviji, ki so mnogo boljši kot pa v Avstriji. Pri nas se vse rekviriranje neha, vsakdo obdrži zase vse, kar pridelava. V Avstriji bodo pa celo premoženje delili, da bodo mogli plačati ogromne vojne dolgove. Torej ni težko glasovati in vsak, ki ko-

skem jeziku je vprašal vojvodo, hoče li biti pravičen sodnik in zaščitnik zvestobe, in ali mu je blagor ljudstva res pri srcu. Skozi stoletja se je ohranil vojvodski prestol in knežji kamen, kakor se je v slovenskih srcih ohranil jasen spomin na one zgodovinske čase. Toda danes je prišel čas, da postane spomin zopet živo dejstvo. „Tekom teh bridkih bojev,“ piše dr. Zupančič, „niso Slovenci nikdar izgubili srca. Verovali so v pravičnost svoje stvari, verovali so, da pride dan, ko zopet zavlada po svetu pravica.“ In, da bi po dolgih stoletjih danes izgubili vero, bi s tem oskrunili spomin svojih dedov in pradedov, bi s tem oskrunili svojo slavno zgodovino, bi s tem oskrunili celokupno Slovenstvo. Gosposvetsko polje — naša narodna božja pot — ne sme nikdar in nikoli več pripadati Nemcem, to bi bilo

skrunjenje naših narodnih svetinj.

In ti, slovenska koroška žena! Mar naj tudi oni nepozabni dnevi, ko so jugoslovanske žene in dekleta izročale sto in stotisoče podpisov za majsko deklaracijo dr. Korošču, zapadejo pozabljenju?! Zdaj je prišel čas, da se udeležuješ, da dejanski izvedeš, kar si takrat podpisala. Mar boš dopustila, da se bodo tvoji otroci še nadalje učili zaničevati tisti jezik, ki ki si jih ga učila ti, slovenska mati. Mar hočeš, slovenska žena, ki si z mislijo, delom in ljubeznijo vedno sodelovala v borbi za osvobodjenje svoje domovine, odpovedati v zadnjem hipu?! Ne — nasprotno! Podvojila in potrojila boš v tej zadnji borbi svoje sile in moči, da pomagaš rešiti rodno grudo pred nasilnim sovragom. Čitaj brošuro „Jugoslovanska žena za narodovo svobodo“, ki te bo navdu-

šila, ti dvignila tvojo zavest in ti pomnožila moči, da ne omagaš pod težo krivic in razočaranj, nego da krepko vztrajaš v boju za svojo sveto pravico zmagovito do konca. Pa tudi vsi ostali Slovenci in Jugoslovani bi morali poznati zanimivo vsebino teh knjig, ne samo Korošci. Če gre za nje, gre za nas; če gre za nas, gre tudi za nje. Jugoslovani smo in zato eden za vse in vsi za enega!

Kdor še nima teh treh knjig, naj si jih nemudoma naroči. Dobe se v vseh knjigarnah in v podružnicah „Jugoslavije“. „Koroška“ stane 4 K. „Gosposvetsko polje“ 2 K in „Jugoslovanska žena“ 2 K. Naroča se jih lahko tudi pri upravnistvu „Koroška“ v Velikovcu.

ličkaj misli, mora videti, da bodo v Jugoslaviji razmere ugodnejše za življenje. Obljubil je tudi na prošnjo občanov, da poskrbi vse potrebno za dobavo usnja na Koroškem, ki je posebno zdaj potrebno, ko se bliža zima. Z glasnim odobravanjem smo končno sklenili, da hočemo vsi kot en mož glasovati za Jugoslavijo, da bo globaška občina med prvimi!

Št. Janž. Danes smo bili veselo iznenadeni, ker so našo vas obiskali visoki gostje: gg. predsednik dr. Brejc, general Maister, prelat Kalan in gdčna. dr. Piskernik. Ko smo zvedeli, da nas gospodje obiščejo, smo hitro postavili mal slavolok z napisom: „Podravljeni, rešitelji!“ Slavolok je bil okrašen z zelenjem in s slovenskimi zastavicami. Zbrana šolska mladina je došla pozdravila in zapela: „Lepa naša domovina.“ Gg. dr. Brejc in general Maister sta navdušeno pomagala. V imenu župnije je pozdravil gospode g. župnik Fuger ter jim zatrjeval, da so ljudje po mnogih mukah in preganjanjih še zvestejše vdani naši mili Jugoslaviji. Gg. dr. Brejc in general Maister sta nato govorila z domačini in jih izpraševala po njih težnjah. Soglasno so vsi izjavili, da se čutijo srečne, ker so v Jugoslaviji. Pri odhodu je mladina zopet zapela: „Hej Slovenci“. Gospoda se je burno pozdravljena odpeljala naprej po našem Rožu.

Sv. Križ nad Dravogradom. Sv. Višarje imamo sedaj pri Sv. Križu nad Dravogradom. Že leta 1915, hitro ho je začela Italija vojsko proti stari Avstriji, je morala čudodelna podoba Svetovišarske Matere Božje bežati ter je našla pri očetih frančiškanih v Mariboru mirno in tiho zavetje. Verno slovensko ljudstvo je že dolgo povpraševalo, kje se nahaja sedaj ta podoba in zakaj se zlasti sedaj v žalostnih in negotovih časih ne izpostavi v javno češčenje kje drugje na Slovenskem Koroškem.

Sv. Križ nad Dravogradom je za Sv. Višarji najbolj znana božja pot na Slovenskem Koroškem in je pač pripraven za njo. V petek dne 12. septembra t. l. je več nego 10.000 vernih Slovencev in Slovenk, 40 duhovnikov in nad 300 belo oblečenih deklet spremljalo podobo k Sv. Križu. Gg. prošta Einspieler in Serajnik sta vodila sprevod. V petek in nedeljo je bilo tu nad 25.000 vernega slovenskega ljudstva. Vseh sv. maš je bilo 48 in 8 pridig. O Ti Svetovišarska Mati Božja, ostani med vernim slovenskim ljudstvom, brani ga in vodi ga zlasti sedaj, da glasuje za milo Jugoslavijo in sijajno zmaga!

Oh, kako sem bil neumen! Ujetnik Slovenec iz velikovškega okraja, doma blizu Dobrle vasi, je prišel iz Italije v Beljak. Tam mu Nemci začnejo pripovedovati, kako grdo se postopa s Slovenci v velikovškem okraju, posebno z ujetniki, da jim trgaje obleko, da jih pretepajo, da ni za živeti tam i. t. d.

Ta možakar se je zbal in je šel na Tirolsko, kjer je 3 tedne zastoj služil pri nekem kmetu. Potem pa ni več vzdržal. Popihal jo je in prišel v Grabštanj. Ali glej čudež: Ljubeznivo je bil sprejet od naše straže, zastoj se je vozil iz Grabštanj v Sinčo vas in zastoj iz Sinče vasi do Dobrle vasi.

Ko je zapazil, kakšen red vlada povsod, kako lepo se ravna z ljudstvom, koliko živeža je na razpolago, je doma, vzkliznil: „Oh kako sem bil neumen, da sem verjel Nemcem!“

Čast, komur čast! V 13. števil. „Korošca“ smo omenili, da govorijo ljudje v neki občini, da se celo neki orožnik ne zaveda svoje dolžnosti. Poizvedovali smo in se prepričali, da naši gg. orožniki dobro vedo, kaj da zahteva od njih domovina: kjer le morejo, mirijo ljudstvo, ga poučujejo ter skrbno pazijo, da bi kak falot ne agitiral zoper našo državo.

Sele. Na našo šolo smo vendar enkrat dobili slovenskega učitelja in učiteljico. Otroci hodijo sedaj z veseljem v šolo in se radi uče. Prej so se bali šole, kajti zagrizeni nemški učitelji so jih vedno mučili le z nemškim poukom in z nemškimi pesmimi. Od sedaj naprej se bo tudi v naši šoli vzgajala naša mladina v našem milem slovenskem jeziku. To nas vse najbolj veseli. G. učitelju in g. zdč. učiteljici pa želimo mnogo uspehov. Seljan.

Braslovče. Pogreb Srečka Puncerja, urednika „Jugoslovskega Korotana“ se je vršil 10. t. m. dopoldan ob obili udeležbi občinstva, požarne brambe, Sokolov in Sokolic. Pokojnika je spremljala častna straža Sokola in vojaštva. Iz Koroške se je pripeljal k pogrebu g. general Maister z gospo soprogo in s častniki. K zadnjemu počitku so spremljale Srečka razne deputacije, duhovščina, g. general s spremstvom, častniki, učiteljstvo, vojaštvo in mnogoštevilno občinstvo. Pri odprtem grobu so mu govorili v slovo: g. kanonik, g. general Maister, starosta mariborskega Sokola g. Krefl, in gdčna. Ježovnikova. Vsi govorili so segali pričujočim do srca in utrdili našo ljubezen do domovine, katero je tako goreče ljubil in branil pokojni Srečko. Braslovški pevci so mu v zadnji pozdrav zapeli „Prišla bo pomlad“. Kako splošno priljubljen je bil rajni Puncer, so pričali številni venci in šopki, ki so pokrivali krsto. Da se je truplo pokojnikovo prepeljalo iz Koroške in da je tudi Korotan spremljal truplo branitelja domovine po svojih zastopnikih, je v prvi vrsti zasluga gospoda vojnega kurata Bogd. Lendovška. Hvala mu! Spomin na Srečka Puncerja pa bo živel v naših srcih, dokler bo stala koroška Slovenija.

Dnevne novice.

Sele. V našo občino je prišla 3. t. m. komisija za cenitev škode. Mislili smo že, da so pozabili na nas. Razveselili smo se komisije tembolj, ker sedaj vemo, da se nam povrne škoda, ki so jo napravili nemški divjaki.

Seljan.

Mežica. V noči 14. septembra je začela goreti streha hiše posestnika Jožefa Gerdej, podomače „Kajžar“. Najbrže je kdo nalašč zažgal. Zgorelo je le par metrov strehe, ker so ogenj pravčasno opazili. Gerdej je zavarovan.

Tinje. Konj posestnika Tomaža Ovšana je te dni ušel s paše in dirjal po cesti domov. 70letna Marija Polešak, ki je bila takrat na cesti, se je hotela hitro umakniti in je pri tem tako nesrečno padla, da se je precej poškodovala na glavi. Toži tudi o notranjih bolečinah.

Goriški Vrh. V hlevu posestnika Roka Pečnika pd. Jaža je 9. septembra okoli 4. ure izbruhnil ogenj. Zgorelo

je vse orodje, živež, obleka in seno. V bližini stanujoči vojaki 45. pešpolka so rešili hišo, da ni zgorela. Pečnik ima škode 25.000 K, zavarovan pa je le za 3400 K. Kako je nastal ogenj, še ni znano.

Krčanje pri Djekšah. Dne 2. avg. popoldan je udarila strela v skedenj posestnika Janeza Rapac pd. Vrhovnik. Skedenj je pogorel do tal. Škoda znaša okrog 20.000 K. Imenovani je zavarovan pri banki „Slaviji“ za 3000 K.

Na ljudski šoli v Velikovcu se zopet prične pouk v sredo dne 1. okt. t. l. z običajno sv. mašo ob 9. uri. Po sv. maši bo vpisovanje učencev, ki so iz drugih občin, pa bi morebiti hoteli obiskovati ljudsko šolo v Velikovcu.

Politične novice.

Naše čete zasedle Stari Segedin.

Ker so se Francozi, ki so se doslej nahajali v Starem Segedinu, vrnili preko Rumunije v svojo domovino, je zasedlo to mesto naše vojaštvo.

Poročila iz Avstrije.

V Nemškem Št. Vidu je pribila avstrijska vlada lepak (plakat), v katerem se bere, da dobi vsakdo, ki naznani hudodelce, kateri režejo italijansko telefonsko žico, 500 do 5000 K. Prej so Nemci klicali Lahe na pomoč, sedaj so jih pa že siti. Nemške bande so pri kmetih gotovo že pokradle ves živež, sedaj pa že kradejo žico in delajo s tem „kšeft“.

Volilni zakon za Jugoslavijo.

V Belgradu se posvetujejo o novem volilnem zakonu za našo državo. Vlada želi, da se ta zakon kmalu reši v parlamentu.

Rešitev jadranskega vprašanja?

Iz Rima poročajo, da dobi Italija Istro, Jugoslavija pa vso Dalmacijo. Reka bo svobodno mesto. (Potrjena ta vest še ni!)

Bolgarska mirovna pogodba izročena.

Dne 19. t. m. je mirovna konferenca izročila Bolgarom mirovno pogodbo. V kratkem bodo tudi Madžarom izročili mirovne pogoje.

Dr. Tavčar poklican v Belgrad.

Listi poročajo, da je načelnik Jugoslovske Demokratske stranke dr. Tavčar poklican za te dni v Belgrad, ker bi tam radi vedeli, kako sodi on o sestavi novega ministrstva.

Koroški oče in koroška mati, sta že naročila svojim otrokom priljubljeni mladinski list „Mlado Jugoslavijo“?

Shodi in veselice.

Tabor v Ločah.

V nedeljo, 28. t. m., vsi v Loče na tabor. Povedati hočemo vsemu svetu, da nas vleče srce v Jugoslavijo, ki skrbi za nas kakor dobra mati. Ponosno nam kipi srce, ko opazujemo avstrijsko osobnost in onemoglost. Ura odločitve je že bila! Zbrati se hočemo v Ločah, da pod milim nebom pred vsem svetom in pred Pravičnim, ki kraljuje nad nami, slovesno prisežemo, da hočemo z ognjem v srcu in z mečem v roki braniti to zemljo, ki je že od nekda naša. Gorje vsakomur, ki bi iztegoval roke po nji!

Galicija. Minula nedelja (14. t. m.) nam ostane vsem v lepem spominu. Počastil nas je ta dan s svojim obiskom naš priljubljeni general Maister. Po sv. maši smo imeli shod, na katerem nas je gosp. general v prisrčnem govoru navduševal za našo skupno mater Jugoslavijo. Na shodu je govorila tudi g. dr. Piskernikova, naša koroška rojakinja. Govornica nam je prav dobro opisala položaj Avstrije, o kateri priznavajo Nemci sami, da je uničena, če podpiše mirovno pogodbo. Podpisala jo je v sredo, 10. t. m., in s tem se je sama obsodila na smrt. Poprej nas Nemci niso hoteli nikdar poznati, kadar smo od njih kaj potrebovali. Radi bi nas še imeli pod svojo komando, da bi jim pomagali plačevati tistih 80 milijard (ali 80 tisoč milijonov) vojnega dolga, toda sedaj jim bomo pa mi obrnili hrbet. Tudi govor gospoda notarja Zevnika nam je zelo ugajal. Ker nočemo, da bi nas kledi kdaj naši potomci, hočemo vsi glasovati za Jugoslavijo, ki nam bo pripravila srečnejšo bodočnost kot je bila naša preteklost. — Isti dan popoldne se je vršila v gostilni pri Ogrinu veselica domačega gasilnega društva.

Pokrče. Zborovanje, ki ga je 14. t. m. priredil naš krajevni odbor Narodnega sveta, je vsestransko dobro uspel. Ljudstva se je zbralo toliko, da je bila dvorana premajhna. G. urednik Magerl nam je govoril o potrebi splošne izobrazbe potom časopisov, čitalnic (kar velja bolj za mesta) in ljudskih iger. Na kratko, a nazorno nam je narisal naš gospodarsko-politični položaj na Koroškem in pobijal vse ugovore brezvestnih hujskačev, ki begajo naše ljudstvo. Nato so dekleta tuk. Marijine družbe uprizorila igro „Lurška pastirica“. Nastopila so šele prvič, a reči moramo, da so igrala prav dobro. Poslušalci so bili zelo zadovoljni. Nabralo se je K 214:30, kar se porabi za ubožce. Na rožensko nedeljo ste povabljeni še vsi, ki igre še niste videli. Na svidenje!

Št. Rupert pri Velikovcu. Dne 8. t. m. se je vršil v Št. Rupertu ženski shod. Prišlo je ženstvo od daleč in blizu. Udeleženk je bilo okrog 200, ki so vse pazno poslušale govornice in govornike. Prvi je pozdravil g. župnik Treiber v imenu Narodnega sveta. Nato je izročila pozdrave domače Marijine družbe članica gdč. Anica Skrinar. Učiteljica gdč. Einspieler je navduševala zbrane, naj se še tesneje oklenejo naše dobre matere Jugoslavije, ki je mnogi še ne poznajo. Velik je bil učinek govora gdč. ravnateljice Stupca iz Maribora. Marsikatera poslušalka si je obrisala solzo, ko je čula, kako zasramovan, zapeljan, teptan in bičan je bil slovenski rod do danes, ko je vstal iz groba sužnosti. Koroška je bila zibel slovenske zgodovine; dala in vzgojila nam je može: Antona Janežiča, Andreja Einspielerja, škofa Slomška in druge. Koroška Slovenka ne bo nikdar pustila, da to zemljo ugrabi sovražnik Slovencev in jo uniči, ampak bo z vsemi močmi delovala na to, da ji pridobi povsod prijateljev. G. Magerl, strokovni

učitelj, je pojasnil, da je plebiscit na Koroškem delo Lahov, ki hočejo povsod škodovati Jugoslaviji. Zavrnil je vse bojzaljivce, ki si iz strahu pred Nemci ne upajo pokazati svoje barve. Boje se, da bi Nemci zopet ne vdrli in se maščevali. Ta strah je nepotreben, kajti če se bodo ob glasovanju umaknile naše čete, se bodo morale umakniti iz cone B tudi nemški folksverovci. Sicer pa bo naše vojaštvo vedno pripravljeno, da zavrne vsak napad. Ne bodimo zajci! G. župnik Treiber je končno še poudaril, da ima koroška žena izbiro med Jugoslavijo in Avstrijo. Avstrija propada vedno bolj. Izbiro imajo zase in svoje otroke: tu življenje, tam smrt. Izvolite življenje za svoj rod v Jugoslaviji. Med govori je mešan zbor zapel prav lepe in prikladne pesmi.

Pliberk. Dne 7. in 8. t. m. je bil tukaj čebelarški tečaj. Čebelarški potovalni učitelj g. Okorn, je predaval prav lepo in ljudem razumljivo o vzgoji plemenjakov in o čebelarstvu v kmetskih panjih (kranjičih). Razložil nam je, kako se čebelarji v Žnideršič-Albertijevem panju; govoril je nadalje o izbiri dobrih matic ter o boleznih čebel. G. Okorn je posebno priporočal, naj se goji močne in zdrave panje; slabe roje, slabiče naj se združi in in dobro vzimi, ker bo spomladi veliko pomankanje čebel, in se bodo dobro prodale. Dobro in potrebno je, da nas je g. predavatelj poučil, kako se čebelarji v Žnideršičevih panjih, ker dosedaj so naši čebelarji čebelarili samo s kmetskimi domačimi panji, po starem načinu, ki da veliko rojev, a malo medu. Povedal in pokazal nam je, kakšne prednosti ima modern panj, posebno radi matice, ki mora biti mlada in zdrava. Le taka matica nam da močne in zdrave roje. Ob tej priložnosti smo ustanovili tudi podružniško zvezo čebelarških podružnic za velikovski okraj (sedaj jih je 12). Za predsednika zveze je izvoljen g. nadučitelj P. Močnik v Pliberku, dober in vnet čebelar. Pogovorili smo se tudi o zavarovanju čebel, o dobavi sladkorja za jesensko pitanje, o prodaji voska in medu ter o raznih čebelarških zadevah. Dne 21. septembra se vrši predavanje v Mešici, 12. oktobra pa v Prevaljah. Čebelarji, pristopite vsi k podružnicam! Članarina znaša samo 14 K na leto. 1 liter vina spijete manj, pa imate obenem tudi časopis „Slovenski čebelar“. Torej v organizacijo v svoj lastni prid!

Posredovalnica za delo.

Službe iščejo: Trije kot občinski tajniki; nekdo kot trgovski sotrudnik za železnino; nekdo kot gozdar ali kaj sličnega; nekdo, ki govori in piše slovensko, srbohrvaško, nemško in deloma tudi italijansko; trije pa bi se radi nastanili pri nas kot trgovci z mešanim blagom. Naslove prosilcev pove Narodni svet za Koroško v Velikovcu.

Slovenska Šolska Matica. Kot poverjenik Slovenske Šolske Matice za Koroško vabim učiteljstvo, kakor tudi prijatelje šole, za pristop k društvu. Članarina znaša odslej 10 K in je čimpreje vposlati na naslov: Pavel Koschier, okr. šolski komisar v Velikovcu.

Poziv.

V velikovski okraj prihaja v zadnjem času mnogo nemških beračev in nedorastlih fantov, ki prekoračijo našo demarkacijsko črto večinoma po skrivnih potih. Zasačeni od naše oblasti, se vsi izgovarjajo, da jih je prignal glad, ker v Avstriji ni živeža in ker so nemški

kmeti tako neusmiljeni, da jim ne privoščijo koščka kruha. Akoravno se nam smilijo, vendar pozivljamo naše pristaše, da te ljudi naznanjajo okrajnemu glavarstvu.

Razglas.

Sejem za žrebeta v Velikovcu se vrši v sredo dne 1. okt. t. l.

Mestni občinski urad Velikovec.

Razglas.

V sredo, 24. sept. 1919 se bo prodalo na javni dražbi 8 ob meji zaplenjenih konj v Velikovcu na živinskem trgu ob 10. uri dop. V poštef bodo prišli v prvi vrsti posestniki, kateri doprinesejo od občine potrdilo, da rabijo konje za svoje domače poljedelstvo.

Razglas.

Z dnem 20. t. m. se uvede pri kr. poštne uradu Podgorje dostavljanje poštne pošiljatev po selskem pismonoši po celi občini Zg. Vesca in po vaseh Rute, Breznje in Sv. Ozbald občine Sv. Jakob v Rožni dolini. Dostavljanje se bo vršilo vsak dan po hišah navedene občine oziroma vasi.

Z dnem 20. t. m. se uvede pri kr. poštne uradu Bistrica v Rožu dnevno dostavljanje poštne pošiljatev po selskem pismonoši v občinah: Bilčovs, Bistrica in v vasi Podsinja vas občine Svetna vas.

Z dnem 20. t. m. se uvede pri kr. poštne uradu v Kotmari vasi dostavljanje poštne pošiljatev po selskem pismonoši v sledeče vasi: Plešivec, Brdo, Mostec, Črezdol, Smarjeta, Preble in Sv. Kandolf. Dostavljanje se bo vršilo vsak dan po vseh hišah omenjenih vasi.

Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Ljubljani.

Odvetnik

dr. Viktor Sušnik

naznanja, da je otvoril svojo pisarno v Pliberku, Guštanjska cesta št. 7.

Kmetje, ki hočejo drago prodati ovčjo volno

naj pošljejo ponudbe na

J. Oswald, Velikovec

kavarna „Sparl“,

oziroma naj se osebno tam zgledajo.

Gostilna

se kupi ali vzame v najem. Več pove upravništvo „Korošca“.

Kupim

vsako množino suhih gob, čebelnega voska in brinjevih jagod po najvišji dnevni ceni.

P. Ručigaj,

Narodni dom, Grebinj.

Prodajo in nakup posestev posreduje odvetniška pisarna v Velikovcu. Fran Kandare.